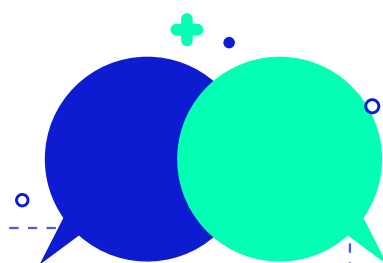

ZAŁĄCZNIK 2. „Polemika kontrolowana”

Polemika kontrolowana to ćwiczenie, które zmusza uczniów do przyjęcia punktu widzenia strony przeciwnej, a tym samym pomaga im wyrobić nawyk patrzenia na kwestię sporną z innej niż własna perspektywy i brania pod uwagę opinii, potrzeb i uczuć innych w sytuacji konfliktu. Ćwiczenie to pokazuje także uczniom, jak ważne jest przygotowanie się do dyskusji – zgromadzenie konstruktywnych argumentów, postępowanie się w dyskusji faktami, a nie tylko wyrażanie opinii.

Polemika kontrolowana wymaga dłuższego czasu. Dlatego warto to ćwiczenie zaplanować na godzinę wychowawczą lub jako etap przygotowywania uczniów do pracy nad większym projektem, np. pisanie eseju lub rozprawki.

W zależności od wieku uczniowie mogą omawiać tematy dotyczące życia szkoły (np. Czy prace domowe powinny być obowiązkowe? Czy uczniowie mogą korzystać na matematyce z kalkulatora?), tematy dotyczące ich grup wiekowych (Czy dzieci i nastolatki mogą grać w gry komputerowe?), tematy dotyczące aktualnych wydarzeń i obecne w debacie publicznej (Czy ludzie powinni ograniczyć spożycie mięsa?) lub tematy dotyczące omawianych na lekcji wydarzeń historycznych czy konfliktów w omawianej lekturze.

KROK 1.

Uczniowie zostają podzieleni na czteroosobowe grupy, a nauczyciel podaje temat dyskusji. Grupy dzielą się na pary, z których każda przyjmuje przeciwne stanowisko.

KROK 2.

Uczniowie w parach gromadzą argumenty na poparcie swojego stanowiska – szukają niezbędnych informacji w internecie, podręczniku, innych materiałach źródłowych. Jeśli to możliwe, zasięgają opinii eksperta.

KROK 3.

Pary prezentują sobie nawzajem w grupach swoje stanowiska i wszystkie zgromadzone argumenty.

KROK 4.

Pary zamieniają się stronami. Każda z par musi przyjąć stanowisko pary, z którą polemizowała, i zgromadzić argumenty na poparcie swojej opinii. Tu należy zachęcać uczniów, by postarali się spojrzeć na sporną kwestię z zupełnie innej perspektywy i wyszukać argumenty, które nie zostały jeszcze przytoczone. Pary ponownie prezentują swoje stanowiska i zgromadzone argumenty.

KROK 5.

W grupach czteroosobowych (już bez podziału na pary) uczniowie porządkują wszystkie argumenty i wspólnie starają się podjąć decyzję i osiągnąć konsensus. Jako że na wcześniejszym etapie dyskusji mieli szansę przyjąć różne punkty widzenia i opowiedzieć się po obydwu stronach, nie czują się związani z żadną z opinii, a tym samym łatwiej jest im zachować obiektywizm.

KROK 6.

Uczniowie wspólnie jako klasa dzielą się swoimi wrażeniami. Nauczyciel pyta, jak czuli się, kiedy musieli przyjąć przeciwne stanowisko. Czy łatwo było im spojrzeć na daną kwestię z zupełnie innego punktu widzenia? Czy przyjmowanie kilku różnych perspektyw może pomóc osiągnąć porozumienie? Kiedy taka postawa jest pomocna, a kiedy utrudnia nam rozwiązanie problemu lub konfliktu?